

henvisning til den centrale betydning, som spørgsmålene om nedrustning og udvikling har for international fred og sikkerhed, anbefaler han, at der hvert tredje år med ekspertbistand gennemføres en undersøgelse af de økonomiske og sociale virkninger af våbenkapløbet og de militære udgifter i det hele taget. Generalsekretæren foreslår yderligere, at den videnskabelige rådgivende komité, som har stået til hans rådighed siden 1954 i forbindelse med spørgsmålet om den fredelige udnyttelse af atomenergien, får udvidet sit ansvarsområde, og komitéens medlemstal udvides. Generalsekretæren foreslår endelig, at formandskabet i nedrustningsudvalget i Genève forøges med en tredje medlemmand repræsenterende de uforpligtede lande. En sådan udvidelse ville efter generalsekretærens opfattelse sikre en mere afbalanceret ledelse af udvalgets virksomhed og samtidig tilgodese hensynet til en mere fuldstændig gengivelse af samtlige udvalgsmedlemmers synspunkter.

C. Det ydre rum og havbunden.

Generalsekretæren konstaterer, at det forløbne år har bragt fornyede fremskridt i det internationale samarbejde om den fredelige udnyttelse af det ydre rum. Af særlig betydning i denne forbindelse er det af rumudvalgets juridiske underkomité udarbejdede udkast til konventionsforslag om ansvar for skader forvoldt ved opsendelse af genstande i det ydre rum, som generalforsamlingen skal drøfte på 26. samling. Generalsekretæren ser det som et positivt tegn, at man nu kan forvente en hurtig og rimelig erstatning til dem, der måtte komme til skade på grund af aktiviteter i rummet. Efter generalsekretærens opfattelse er der tale om et nyt positivt fremskridt i udviklingen af et retssystem for det ydre rum. Generalsekretæren bemærker sig også med tilfredshed det arbejde, der udføres i de af FN arrangerede panelmøder vedrørende forskellige aspekter i spørgsmålet om den fredelige udnyttelse af det ydre rum, som f. ex. fjernidentifikation af naturessourcer. I det hele gælder det, at FN bør være opmærksom på, i hvilket omfang organisationen vil være i stand til at møde de udfordringer, som følger af nye tekniske fremskridt i forbindelse med udforskningen af det ydre rum. Når

rumteknologien er fuldt udviklet, vil anvendelsen heraf utvivlsomt vise sig at være et særdeles effektivt instrument til at kontrollere og udnytte menneskets omgivelser og ressourcer. Generalsekretæren er tilfreds med, at såvel rumudvalget, ECOSOC som særorganisationerne er fuldt opmærksomme på disse muligheder, og han har fuld tillid til, at generalforsamlingen vil opmuntre dette arbejde og fastlægge retningslinier for nye og stadig mere meningsfulde programmer.

En tilsvarende positiv udvikling lader sig konstatere med hensyn til havene og havbunden. De to mest bemærkelsesværdige fremskridt i det forløbne år har været vedtagelsen på 25. generalforsamling dels af en deklaration om principper for havbunden og dennes undergrund, der ligger uden for den nationale jurisdiktions grænser, dels vedtagelsen af en resolution om indkaldelse af en ny konference vedrørende retsordenen på havet med henblik på en opfølgning og ajourføring af de på den tidligere i Genève afholdte konference opnåede resultater. Vedtagelsen af den førnævnte deklaration er efter generalsekretærens opfattelse en overbevisende demonstration både af medlemsstaternes evne til at nå frem til omfattende aftaler efter langvarige og ofte vanskelige multilaterale forhandlinger og af organisationens evne til at møde de udfordringer, som følger af nye og indtil for nylig uventede teknologiske fremskridt. Generalsekretæren omtaler herefter det arbejde, der finder sted i det udvidede havbundsudvalg til forberedelse af den nye konference vedrørende retsordenen på havet, og minder om, at generalforsamlingen på sin 27. samling kan beslutte sig til at udsætte konferencen, såfremt den finder, at fremskridtene i det forberedende arbejde har været utilstrækkelige. Det er dog hans opfattelse, at der ydes en stor indsats for at skabe nye og vidtrækkende internationale institutionelle arrangementer, og at resultatet af disse bestræbelser er af betydning, ikke blot for hele medlemskabet i FN, men også for det internationale samfund som helhed.

D. Mellemøsten og Cypern.

Efter at mere end fire år er gået siden fjendtlighedernes udbrud i Mellemøsten i